

Klimaplanlegging i kommunane

**Ny statleg planretningsline (SPR) – forventningar
om heilskapleg klimaplanlegging i kommunane**

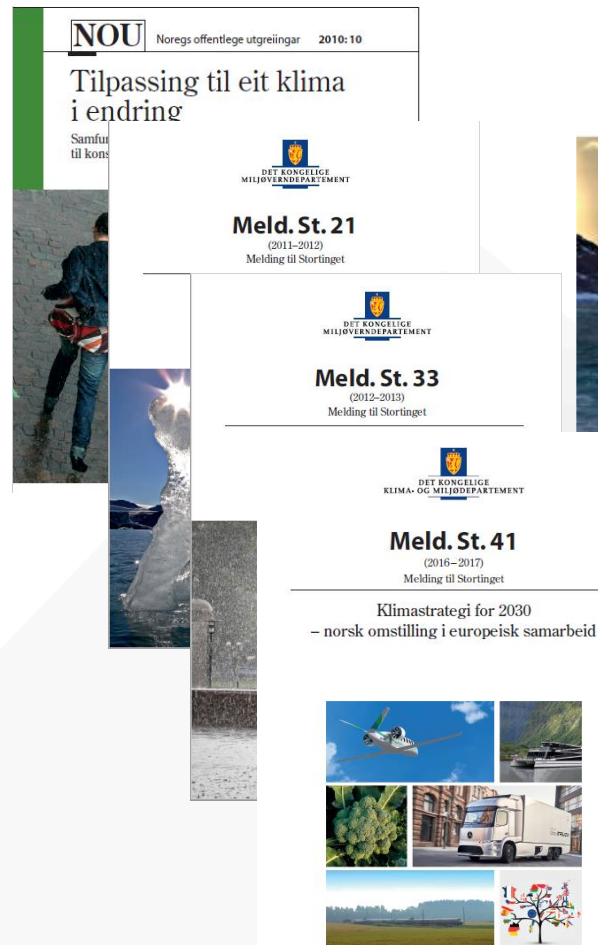
ved Nils Erling Yndesdal og Mari Severinsen

Rammer for klimaarbeidet

Frå 2007 ...

... til 2018

Klima i Norge 2100

Kunnskapsgrunnlag for klimatilpassing oppdatert i 2015
NCCS report no. 202015

Verktøy i lokalt klimaarbeid

Klimaplanlegging – SPR'en

Klimastatistikk: berekningsverktøy for utslepp. Viktig kunnskapsgrunnlag i plan.

Klimasats: tilskotsordning.

Kommunane kan søke støtte til prosjekt som reduserer utslepp og bidrar til omstilling til lågutsleppssamfunnet

- Søknadsfrist: 15.februar 2019

www.miljokommune.no/klima

Verktøy i lokalt klimaarbeid

Følg med på Miljødirektoratet sine webinar!

- Seminar på nett
- Kan sjå webinarar i etterkant i «reprise»
- Program H-18:

Høst 2018:

- [21. august: Oljefyring blir forbudt - hva er kommunenes ansvar?](#)
- [11. september: Kost-nytte-analyse av klimatilpasningstiltak langs veier](#)
- [25. september: Elsykler som klimatiltak](#)
- [16. oktober: Klimavennlig mat og menyer, og matsvinn](#)
- [23. oktober: Klimakommunikasjon – hvordan bruke kommunikasjon effektivt?](#)
- [6. november: Klimatilpasning: Klimaprofilene for norske fylker – hvordan kan kommunene bruke disse?](#)
- [13. november: Fossil- og utslippsfrie byggeplasser](#)
- [20. november: Hjelp til kommuner som vil søke Klimasats-støtte i 2019](#)
- [11. desember: Klimatiltak i små kommuner - hva er mulig å få til?](#)

Webinarer om lokalt klimaarbeid

Miljødirektoratet arrangerer webinarer om lokalt klimaarbeid for kommuner. Her kan du se deg på webinarene og se tidligere webinarer i opptak.

Lenke: [Webinarer om lokalt klimaarbeid – Miljøkommune](#)

Fylkesmannen skal rapportere om klimaplanlegging i kommunane

- I oppdraget vårt for 2018 heiter det m.a. at vi skal ha oversikt over status for kommunane sine klimaplanar, oppfølging av planane og gjennomføring av klimaarbeidet i kommunane
- I etterkant av denne samlinga: vi vil sende ut eit spørreskjema som vi ber dykk prioritere å svare på
- Undersøkinga blir sendt på e-post til postmottaka

Krav til utsleppsreduksjon og klimatilpassing gjennom plan

Nasjonale forventningar til

Samordna areal- og transportplanlegging

Signal i *nasjonale forventningar*:

- Reduser klimautsleppa gjennom god planlegging
- Unngå å bygge inn ny sårbarheit
- Få inn smarte løysingar (blå-grøne løysingar)
- **Våg å ta konsekvensane av kunnskapen**

Ny SPR: Klima- og energiplanlegging og *klimatilpassing* i kommunane

Hovudendring:

- klimatilpassing bakt inn i gjeldande SPR (kapittel 4)
- Skal sjå utslepp og tilpassing i tett samanheng, tydelegare krav om heilskapleg klimaplanlegging
- Ingen endringar i delen om utsleppsreduksjon eller energibruk

Innholdet i SPR'en

Formål

- *Kommunene, fylkeskommunene og staten skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning)*
- *Klimatilpasning og utslippsreduksjoner må sees i sammenheng der det er relevant. Det er viktig å planlegge for løsninger som både reduserer utslippene og reduserer risiko og sårbarhet som følge av klimaendringer*

Formålet med planretningslinjene

- *sikre at kommunene og fylkeskommunene prioriterer arbeidet med å redusere klimagassutslipp, og bidra til at klimatilpasning ivaretas som hensyn i planlegging etter plan- og bygningsloven*
- *sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene*
- *sikre at kommunene bruker et bredt spekter av sine roller og virkemidler i arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp og klimatilpasning, og bidra til avveining og samordning når utslippsreduksjon og klimatilpasning berører eller kommer i konflikt med andre hensyn eller interesser*

Krav til innhald i klima- og energiplanar (kap 3.1)

Planene bør, basert på relevans og lokale forhold, omfatte:

- Informasjon om klimagassutslipp og framskriving av utslepp*
- Informasjon om energiforsyning og -forbruk*
- Ambisiøse mål for utslippsreduksjoner og mer effektiv energibruk*
- Tiltak og virkemidler for reduksjon av klimagassutslipp og oppnå mer effektiv energibruk/miljøvennlig energiomlegging*
- Handlingsprogram med en tydelig ansvarsfordeling for oppfølging av klima- og energiplanene*
- Sammenhengen mellom klima- og energiplanlegging og samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging*

«Klimatilpassing handlar om å ta omsyn til dagens og framtidens klima»

Statlege planretningslinjer for klima- og
energiplanlegging og klimatilpassing (Kap. 4)

SANNSYNLEG AUKE

	Det er venta vesentleg auke i episodar med kraftig nedbør både i intensitet og førekomst. Dette vil også føre til meir overvatn
	
	Trass i meir nedbør, kan høgare temperaturar og auka fordamping auke faren for tørke om sommaren
	
	
	

MOGLEG SANNSYNLEG AUKE

	Trass i meir nedbør, kan høgare temperaturar og auka fordamping auke faren for tørke om sommaren
	
	
	

SANNSYNLEG UENDRA ELLER MINDRE

	Snøsmelteflaumane vil kome stadig tidlegare på året og bli mindre mot slutten av hundreåret
	

USIKKER

	Truleg lita endring
	Hyppigare episodar med kraftig nedbør vil kunne auke frekvensen av desse skredtypane
	Det er ikkje venta at klimaendringane vil auke faren for fjellskred vesentleg
	

Samarbeid og ansvar for gjennomføring

- Eit omsyn som strekk seg over sektorgrenser
- Kommunane som planmynde
- Fylkeskommunen som tilretteleggjar

Krav til planprosessen og avgjerdsgrunnlag

Overordna

- Gjere greie for kunnskapsgrunnlaget og eventuell uvisse
- Høge alternativ frå nasjonale klimaframskrivingar
- Supplere med lokal kunnskap

Kommunal og regional planstrategi

- Fører klimaendringane til behov for
 - Oppdatering/revisjon av eksisterande planar
 - Nye planar
 - Oppheving av gamle planar

Krav til planprosessen og avgjerdsgrunnlag

Kommuneplanens samfunnsdel

- Vil klimaendringane påverke langsiktige utfordringar, mål og strategiar?
- Særleg viktig å ivareta våtmarker, myrer, elvebredder og skog som kan dempe effektane av klimaendringane

Kommuneplanens arealdel

- Ein samla arealdisponering som tek omsyn til eit klima i endring

Krav til planprosessen og avgjerdsgrunnlag

Reguleringsplanar

- ROS-analysar som tek omsyn til eit klima i endring
- Vurdere korleis omsynet til eit endra klima kan ivaretakast
 - Heilskaplege løysingar
 - Ivaretaking av økosystem
 - Grøne og blågrøne løysingar må
- Planar skal ta omsyn til behov for opne vassvegar, blågrøne strukturar og forsvarleg overvasshandtering
- Vurdere ivaretaking, restaurering eller etablering av naturbaserte løysingar